

Voorstel aan : de gemeenteraad van 29 maart 2004
Nummer : 17
Onderwerp : Naamgeving wegen en straten
Bijlage(n) : 2

Samenvatting : Van een groot aantal wegen en straten in onze gemeente is de naam nooit door de gemeenteraad officieel vastgesteld. Met dit voorstel wordt een inhaalslag gemaakt voor alle nog niet officieel benoemde wegen binnen de bebouwde kommen en voor de wegen buiten de bebouwde kommen voorzover ze voorkomen op de concept wegenlegger.

Voorgestelde beslissing : Voorgestelde namen voor wegen en straten vaststellen.

Aanleiding

Door de Harener Historische Commissie wordt gewerkt aan een actualisering van het boekje *Driften, stegen, lanen, straatnamen in Haren* (deel 7 in de *Harener Historische Reeks*). Schrijver van deze uitgave en bewerker van het supplement met de geactualiseerde gegevens is Prof. Dr. F.C.J. Ketelaar. Bij het doornemen van het boekje en ook van het concept supplement valt op, dat bij een groot aantal straatnamen wordt vermeld: "geen raadsbesluit". Geconstateerd kan worden dat in het verleden nooit een integrale inhaalslag heeft plaatsgevonden. Straten die al een naam hadden, hebben die zonder officieel raadsbesluit gewoon gehouden. Ook bestond er lange tijd geen behoefte aan officiële straatnamen voor wegen buiten de bebouwde kom, waaraan geen woonadressen waren gelegen. Met de toename van de automatisering en de invoering van een gemeentelijke basisregistratie bestaat er een duidelijke behoefte aan een eenduidige schrijfwijze van straatnamen. Die eenduidigheid kan alleen worden bereikt als voor iedere straatnaam een brondocument aanwezig is. Dat document is het besluit van het gemeentebestuur tot vaststelling van de naam. Voorts achten wij het niet juist, dat wij in officiële gemeentelijke stukken, zoals bijvoorbeeld de wegenlegger, straatnamen gebruiken die niet officieel zijn vastgesteld.

Tot nu toe zijn straatnamen steeds door u vastgesteld. Ook in dit voorstel gaan we hiervan uit. Strikt nodig is een besluit van uw raad tegenwoordig niet meer. De gemeentewet biedt de vrijheid om de straatnaamgeving aan ons toe te delen. De modelverordeningen van de VNG gaan hier ook van uit. Wij zullen deze problematiek binnenkort in een afzonderlijk voorstel aan de orde stellen.

Wegenlegger

De wegenlegger is een officieel document, waarin door ons wordt aangegeven welke wegen in de gemeente openbaar zijn en wie voor deze wegen de onderhoudsplicht heeft. Tot voor kort beschikten wij over een verouderde wegenlegger daterend van 1955. Inmiddels is er een nieuwe wegenlegger. Deze wegenlegger is in oktober jl. op basis van een door ons ingediend concept door Gedeputeerde Staten van Groningen vastgesteld. De legger zal nu door ons ter inzage worden gelegd. Dit alles conform de betreffende bepalingen in de Wegenwet. De bij dit voorstel behorende kaart is de kaart, zoals deze voor de wegenlegger ter inzage heeft gelegen. De peildatum van de nieuwe wegenlegger is juni 2002. Op korte termijn zal nog een wijziging van de wegenlegger nodig zijn als gevolg van de vaststelling van het landinrichtingsplan. Er worden dan nog een aantal wegen aan de gemeente overgedragen.

Opzet van dit voorstel

Wij hebben bij de opzet van dit voorstel gekozen voor de volgende benadering: iedere weg met een adres in een gemeentelijke administratie en iedere weg voorkomend op de wegenlegger dient een officiële naam te hebben. Met deze benadering blijven wij dicht bij de uitgangspunten van de uitgave *Driften, stegen, lanen, straatnamen in Haren* en ook bij de opzet van de kaarten die door diverse uitgeverij worden verspreid, maar die terug grijpen op een door onze organisatie gemaakte kaart, die ook als basis heeft gediend voor de wegenlegger. De gekozen opzet leidt er toe, dat een groot aantal zandwegen in onze gemeente nog steeds geen officiële naam krijgen. De benoeming van deze wegen, die niet op de wegenlegger staan en waarvan de gemeente ook geen eigenaar is vergt nog nader onderzoek. Ook speelt het begrip "weg" in ons geformuleerde uitgangspunt ons hier en daar parten. Op de concept wegenlegger staan ook voet- en fietspaden. Een aantal van deze paden hebben reeds een naam. In ons voorstel voegen wij hier nog een aantal aan toe. Wij hebben er echter niet naar gestreefd alle op de wegenlegger in detail aangegeven paden in het gebied van het Paterswoldsemeer officieel te benoemen.

Gevierendeeld

Bij een straatnaam wordt steeds aangegeven binnen welke dorp de straat gelegen is. Onze gemeente is als het ware gevierendeeld. De verdeling grijpt terug op oude structuren van ver voor het ontstaan van onze gemeente. Maar waar lopen precies de grenzen? Voor de bebouwde kommen is dat niet zo moeilijk. In het buitengebied is dat soms lastiger, zoals we onderstaand zullen zien bij de Hoge Hereweg.

Voorgestelde straatnamen

Bij de voorgestelde straatnamen zijn wij steeds uitgegaan van de historisch bekende naam en schrijfwijze. Wij hebben over dit onderdeel advies gevraagd van de commissie naamgeving wijken en wegen. Deze commissie heeft ons ten aanzien van de onderstaande namen positief geadviseerd. Bij iedere naam verwijzen wij naar een van de bij dit voorstel gevoegde kaarten. Dit betreft de kaarten van de bebouwde kommen van Haren en Glimmen en de kaart van het buitengebied. De straat is op deze kaart steeds met een nummer (begin en einde) aangegeven. Bij iedere naam geven wij tussen haakjes aan binnen welk dorp(sgebied) de weg gelegen is. Voorts hebben wij bij iedere straatnaam een korte omschrijving opgenomen. Deze omschrijving is gebaseerd op de uitgave Driften, stegen, lanen, straatnamen in Haren en het concept supplement op deze uitgave. Als het om een "nieuwe" naam gaat hebben wij vermeld dat wij tot ons voorstel zijn gekomen op advies van de commissie naamgeving wijken en wegen.

- Achtermadeweg (Glimmen). Buiten de bebouwde kom nummer 9069 (deels). Wegenleggerkaart en plattegrond Haren stemmen hier qua naamgeving niet met elkaar overeen. Dit zal in de volgende versie van de wegenlegger worden veranderd. Made is maailand of weide.
- Boerlandsdijk (Glimmen). Buiten de bebouwde kom nummer 9069 (deels). Wegenleggerkaart en plattegrond Haren stemmen ook hier qua naamgeving niet met elkaar overeen. Dit zal in de volgende versie van de wegenlegger worden veranderd. Dijk naar het boerland.
- Bolhuissteeg (Haren). Bebouwde kom Haren nummer 10. Genoemd naar de familie Bolhuis, die hier al in de 18^e eeuw gronden had.
- Dilgtplein (Haren). Bebouwde kom Haren nummer 11. Dilgt verwijst naar de buurtschap Dilgt, die overigens niet hier, maar ten westen van de Rijkstraatweg lag. Daar waar de twee meest noordelijke boerderijen van onze gemeente liggen. Tot de naam Dilgtweg is door de gemeenteraad besloten bij besluit van 30 augustus 1934.
- Essen (Haren). De straatnaam Essen komt op geen enkele kaart voor. We gebruiken deze straatnaam echter wel in onze bevolkingsadministratie voor alle percelen gelegen in de buurtschap Essen. Ook de post gaat uit van adressen in Essen. Voorgesteld wordt deze situatie te legaliseren en alle wegen in de buurtschap de naam Essen te geven. Dit in afwijking van de wegenlegger en de plattegrond waar buiten de kom van het buurtschap nu nog twee aparte wegen worden onderscheiden: Esserweg (buiten de bebouwde kom nummer 2770) en Lage weg naar Essen (buiten de bebouwde kom nummer 2780).
- Heide- en Watersteeg (Haren). Bebouwde kom Haren nummer 12. Oorspronkelijk waren dit twee stegen die in elkaars verlengde lagen: de Heidesteeg en de Watersteeg.
- Hemrikweg (Glimmen). Buiten de bebouwde kom nummer 9013. De weg staat nu op de kaart vermeld als "Weg langs het Hemrik". De commissie naamgeving wijken en wegen opteert voor de kortere naam Hemrikweg. Het is de weg langs het meertje Hemrik. De naam Hemrik duidt op een begrensd gebied van een ham (= dorp).
- Hoge Hereweg (Glimmen). Buitengebied nummer 3540. Tegenwoordig rekenen we de gehele Hoge Hereweg tot het dorp Glimmen. Blijkbaar was dat vroeger anders en begon Noordlaren reeds bij de kruising met de Leemweg. Het gedeelte vanaf de Leemweg tot de Zuidlaarderweg (toen dus gelegen in Noordlaren) heeft bij raadsbesluit van 30 januari 1957 wel de naam Hoge Hereweg gekregen. Per 2 januari 1975 zijn de aan dit weggedeelte gelegen percelen vernummerd naar Hoge Hereweg 90 tot en met 94 te Glimmen. Nu wordt dus voorgesteld de gehele weg te rekenen tot het dorp Glimmen met als naam voor de gehele weg Hoge Hereweg. Heereweg = heirweg (heir = leger) = grote weg.
- Hogeweg (Noordlaren). Buiten de bebouwde kom nummer 9021.

- Hooijdijk (Glimmen). Buiten de bebouwde kom nummer 9069 (deels) en nummer 9067. Wegenleggerkaart en plattegrond Haren stemmen hier qua naamgeving niet met elkaar overeen. Dit zal in de volgende versie van de wegenlegger worden veranderd.
- Holsteinslaan (Haren). Bebouwde kom Haren nummer 13. De laan leidde naar gronden van de familie Holstein en werd in 1925 door de gemeente overgenomen.
- Hoogveld (Haren). Bebouwde kom Haren nummer 14. Hoogveld is een toponiem en duidt op hooggelegen heidegrond.
- Hoornsedijk (Haren). Buitengebied nummer 780. Al in 1322 is sprake van een goederencomplex Horne bij Groningen. De naam is ontleend aan een scherpe hoek (hoorn) in een weg of dijk. In de 15^e eeuw wordt er een klooster gesticht: Onze Lieve Vrouwe op die Hoorn. De naar Horne lopende dijk wordt al in 1580 de Hoernssche dijk genoemd.
- Nieuwe Hoornsedijk (Haren). Buitengebied nummer 790. In de wegenlegger wordt hier gesproken van Tweede Hoornsedijk. Op voorstel van de commissie naamgeving wijken en wegen kiezen wij voor Nieuwe Hoornsedijk. Deze naam geeft aan dat dit niet de oorspronkelijke ligging is van de dijk.
- Hunebedweg (Noordlaren). Buiten de bebouwde kom nummer 3320. De weg staat nu op de kaart vermeld als "Weg langs het Hunnebed". Ook hier adviseert de commissie naamgeving wijken en wegen een kortere naam. Voorts wordt de foutieve schrijfwijze met dubbel "n" gecorrigeerd.
- Kerkduinenweg (Noordlaren). Buiten de bebouwde kom nummer 3330. De kerkduinen waren de akkers op de es die aan de kerk toebehoorden. Het was slecht land vol stuifzand. De weg staat nu op de kaart als "Weg naar de Kerkduinen".
- Kerklaan (Haren). Bebouwde kom Haren nummer 15. Het gedeelte vanaf de kruising met de Oosterweg tot de Esserweg was vroeger een gedeelte van de Oosterweg. Bij de verharding en "doortrekking" van de Kerklaan is dit gedeelte van de Oosterweg bij raadsbesluit van 18 december 1967 vernoemd tot Kerklaan. Het gedeelte van de Kerklaan tussen de Kromme Elleboog en de kruising met de Oosterweg heeft echter nog nooit een officiële naam gekregen. In 1828 heette deze straat al Kerkenlaan.
- Kerkstraat (Haren). Bebouwde kom Haren nummer 16. Dit was lange tijd de enige met keien bestrate weg in de dorpskom. In 1811 heette de straat nog Boerestraat. Het meest oostelijk deel heette vroeger Wittesteeg of Witlattensteeg, naar de hekken met witte latten. Dit deel werd in 1854 bij de Kerkstraat gevoegd.
- Kromme Elleboog (Haren). Bebouwde kom Haren nummer 17. De naam duidt op de hoekige vorm van de weg.
- Maarweg (Haren). Buiten de bebouwde kom nummer 9007. Weg van Emmalaan langs het Maar naar Erasmuslaan. De commissie naamgeving wijken en wegen stelt hier de naam "Maarweg" voor. Op de kaart werd tot nu toe geen naam vermeld.
- Madepad (Glimmen). Buiten de bebouwde kom nummer 9011. Het gaat om de zandweg met fietspad van de Hemrikweg naar het fietspad langs de A28. De commissie naamgeving wijken en wegen stelt hier de naam "Madepad" voor, omdat de weg door de maden (= lage weilanden) loopt. Het oude vervolg van de weg aan de westzijde van het Noord Willemskanaal wordt Achtermadeweg genoemd (zie boven).
- Mellenssteeg (Haren). Bebouwde kom Haren nummer 18. Naar de mansnaam Melle of de daarvan afgeleide familienaam Mellens. In 1843 werd de naam al vermeld (toen als Mellensteeg). In de boezem van de commissie naamgeving wijken en wegen bestaat overigens enige twijfel over de juistheid van de verklaring van de herkomst van de naam. Het Groningse "melln" (= meeldouw of melle) is ook een mogelijkheid.
- Molenpad (Haren). Buiten de bebouwde kom nummer 9004. Fiets-/voetpad langs de molen aan het Paterswoldsemeer.
- Oude Middelhorst (Haren). Bebouwde kom Haren nummer 19. Slechts het gedeelte dat vroeger Stationsweg heette, werd bij raadsbesluit van 16 juni 1960 omgedoopt tot Oude Middelhorst. De rest van de weg (van spoor tot de Ruigelaan) is nooit officieel benoemd. Middelhorst is gevormd uit Mikkelhorst. Dit betekent grote horst. Horst heeft verschillende betekenissen, maar moet hier worden opgevat als struikgewas op een hoogte temidden van lager gelegen gebied.

- Molenkampsteeg (Haren). Bebouwde kom Haren nummer 20. De naam komt al voor in 1828. Een kamp is een stuk land dat door een houtwal omgeven is. Mogelijk was deze kamp in gebruik bij de molenaar.
- Nieuwlandsweg (Haren). Bebouwde kom Haren nummer 21. Waarschijnlijk genoemd naar het nieuwe land, dat vroeger ten oosten van de weg lag.
- Noorderzanddijk (Haren). Buitengebied nummer 9051. Benaming komt reeds in 1732 voor.
- Oosterweg (Haren). Bebouwde kom Haren nummer 22. In 1653 was al sprake van de Oosterwech. Delen van de weg waren vroeger ook wel onder andere namen bekend: Boerenweg, Achterweg en Weg voor de Zwijnekampen.
- Paterswoldsemeer Wz. Deze benaming gebruiken we voor een aantal percelen aan de westzijde van het Paterswoldsemeer. Om een herkenbare straat gaat het hier niet. Net als bij Essen gaat het hier om een adresaanduiding voor een gebied.
- Punterweg (Glimmen). Buiten bebouwde kom nummer 9015. Van de Oosterbroekweg in zuidelijke richting naar de grens met Tynaarlo. Betreft recentelijk aangelegde verbinding naar De Punt. Vandaar de door de commissie naamgeving wijken en wegen voorgestelde naam.
- Ruigelaan (Haren). Bebouwde kom Haren nummer 23. De naam slaat waarschijnlijk op aangrenzende ruige begroeiing met struikgewas, riet en dergelijke.
- Ruitersteeg (Haren). Bebouwde kom Haren nummer 24. Wordt al genoemd in 1828. Waarschijnlijk vernoemd naar een familie Ruiter.
- Rijksstraatweg (Haren). Buiten de bebouwde kom nummer 100. Binnen bebouwde kom Haren nummer 25. De naam herinnert aan het feit dat de weg gedurende lange tijd een Rijksweg is geweest. In 1824 werd de weg aan het Rijk overgedragen. In 1981 na de aanleg van de A28 droeg het Rijk de weg weer over aan de gemeente.
- Rijksstraatweg (Glimmen). Buiten de bebouwde kom nummer 100. Binnen bebouwde kom Glimmen nummer 10.
- Terborgsteeg (Haren). Bebouwde kom Haren nummer 26. Genoemd naar de familie Ter Borgh, die al in de 18^e eeuw in Haren voorkomt.
- Tranendal (Onnen). Buiten de bebouwde kom nummer 3140.100. Voetpad van Dalweg naar Onneresweg. Tranendal is de oorspronkelijke naam van de Dalweg.
- Waterhuizerweg (Haren). Buiten de bebouwde kom nummer 1460. Binnen de bebouwde kom Haren nummer 27. Weg naar Waterhuizen, dat in 1653 al wordt vermeld als Waterhusen.
- Weg voor de Jagerskampen (Haren). Bebouwde kom Haren nummer 28. Oud toponiem. Het gebied stond al in 1732 bekend als "de Jagerscampe".
- Westerse Drift (Haren). Bebouwde kom Haren nummer 29. Over een drift werd vee gedreven.
- Witte Molen (Glimmen). Buiten de bebouwde kom nummer 9006. Weg van de Oosterbroekweg naar de Witte Molen. Vandaar de door de commissie naamgeving wijken en wegen voorgestelde naam. Vroeger zal deze weg het eerste stuk van de Hooidijk geweest zijn. Nu vormt het Noord Willemskanaal een blokkade.
- Zeelandenweg (Onnen). Buiten bebouwde kom nummer 9031. Blijkens informatie van de commissie naamgeving wijken en wegen betreft het hier een weg door laag gelegen gronden, die om die reden ook wel "zeelanden" worden genoemd. Op kaarten komt nu ook wel de naam "Zeelandsweg" voor.

Wel op de wegenlegger, maar geen naam

De commissie naamgeving wijken en wegen heeft ons geadviseerd aan een aantal wegen en straten die wel op de wegenlegger voorkomen geen officiële naam toe te kennen. Dit betreft:

- de A28;
- de fietspaden langs de A28;
- het Kolthoffbospad in de Appèlbergen (dit pad is in werkelijkheid niet meer aanwezig);
- de Lageweg naar Essen en de Esserweg (zie uitleg bij Essen, bovendien is er al een Lageweg in Noordlaren);
- het verbindingsweggetje van de Rijksstraatweg naar de Hoge Hereweg te Glimmen (aan dit weggetje liggen enkele percelen die nummeren aan de Rijksstraatweg, onder andere Auberge le Grillon).

Vervallen straatnamen

Soms worden namen toegekend aan straten die nooit worden aangelegd. Zo werd in 1964 alvast de naam voorgesteld voor de rondweg om de Molenbuurt: "Rondom". De rondweg is echter nooit aangelegd. Hetzelfde geldt voor de weg door het geprojecteerde uitbreidingsplannetje aan de zuidkant van Noordlaren. U besloot tot "Kleine Es". Vervolgens werd vanwege gewijzigde planologische inzichten de uitbreiding van Noordlaren in zuidelijke richting afgeblazen. Wij stellen voor beide namen ook formeel uit het bestand te schrappen door intrekking van uw betreffende besluiten van 9 november 1964 (Rondom) en van 15 oktober 1979 (Kleine Es).

Haren, 9 maart 2004

burgemeester en wethouders van Haren,

secretaris

burgemeester